

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Hela vägen till språket - metodhandbok

**ett projekt i samverkan mellan
Arbetsmarknadsenheten, Barn- och
utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen**

Innehåll

Innehåll	2
Förord.....	3
Inledning	4
Bakgrund.....	4
Syfte, mål, genomförande och resultat.....	5
Projektorganisation	8
Styrkor och lärdomar	8
Gyllene ögonblick	11
Bilaga	12

Förord

Hela vägen till språket är ett projekt för att stödja nyanlända och tidigare anlända kvinnors språkutveckling som stagnerat eller torftigt utvecklats under föräldraledighet. Där den stagnerade eller bristfälliga utvecklingen förklaras med att kvinnorna mer eller mindre isolerats i sin grupp. Men det syftar också till att avdramatisera Familjecentralens roll som myndighet och istället lyfta fram den som en mötesplats för barn och föräldrar både för stöd och utveckling av språk. I ett kvinnoperspektiv har projektet också handlat om både kvinnors och barns rättigheter i det svenska samhället.

Det har funnits en misstänksamhet mot Familjecentralens verksamhet som fått till följd att många som behöver insatsen har valt att inte komma dit. Tidigare har insatser för att öka deltagandet gjorts på individnivå med magert resultat då gruppen i sig har haft en misstro och en återhållande kraft.

Utgångspunkten har varit att projektet skulle främja både jämställdhet och jämlikhet då insatserna rustar kvinnorna med ett bättre utgångsläge för att forma sitt eget liv. Ett bibehållet eller starkare språk ger egenmakt som i sin tur ger möjlighet att påverka sin egen utbildning, arbete, ekonomi och hälsa. Genom detta får kvinnorna också en bättre möjlighet att bidra till samhället med sina unika erfarenheter och kompetenser så att samhällets mångfald blir en fungerande helhet och gemensam tillgång.

Vi har även haft med oss in i projektet att låg inkomst ger effekter på hälsa, utbildning och inflytande. Att tidigt jobba även med barnens språkutveckling och med hela familjen har varit än mer viktigt i ljuset av den senaste forskningen som visar att elevers socioekonomiska bakgrund har fått en ökad betydelse för hur de lyckas i grundskolan. Vi vet också att nyanlända använder den psykiatriska vården oftare än inrikes födda men att vi samtidigt vet alldeles för lite om nyanlända barns psykiska hälsa. Projektet har därför också haft för avsikt att bli en ingång till att fånga upp signaler på dåligt mående tidigt – genom både samtal, aktiviteter och deltagande i Öppna förskolan. Förhoppningen har här varit att även barnens rätt och barnens bästa fångas upp och bevakas både på familjenivå och också samhälls nivå.

I denna metodhandbok får ni ta del av vårt arbete i styrgrupp och arbetsgrupp, verktyg, lärdomar och erfarenheter.

Inledning

Att flytta till ett främmande land, oavsett om det görs frivilligt eller ej, innebär en stor förändring för en familj. Att kunna göra sig förstådd, att behärska språket i det land man bor i, är för de allra flesta otroligt viktigt, både för att kunna känna sig självständig, för att kunna studera, ta sig in på arbetsmarknaden och för att kunna skapa nya kontakter. Som förälder kan man känna sig väldigt maktlös när man inte kan stötta sina barn med läxor och inte heller kunna förstå de sammanhang som barnen befinner sig i. Maktbalansen i familjen kan bli fel när barnens språkkunskaper blir bättre än föräldrarnas. Även naturliga möten med människorna som bor i det land man har flyttat till, är viktiga för att få förståelse för både de synliga och osynliga normer som gäller i samhället. Skulle Öppna förskolan på Familjecentralen kunna vara en arena där dessa naturliga möten och även förbättrade språkkunskaper, skulle kunna realiseras?

Bakgrund

Vaggeryd har traditionellt välkomnat ett stort antal individer med somalisk bakgrund till kommunen. Trots att gruppen varit i kommunen en längre tid, och individerna i många fall är etablerade med jobb och körkort, så är upplevelsen att gruppen inte är en del av samhället. Under senare år har inflyttning av somalier minskat och den dominerande gruppen bland nyanlända har istället kommit från Syrien. Under åren har några sammanhang blivit allt tydligare i bland annat dessa grupper. Bland annat så framkom det, i kontakt med en kurator på Familjecentralen för något halvår sedan, att man ser att de grupper som bäst behöver Familjecentralen och Öppna förskolans verksamhet inte kommer dit. Det vill säga nyanlända och även tidigare flyktingar som är föräldralediga.

Från Arbetsmarknadsenhetens (AME) sida såg man att nyanlända kvinnors etablering på arbetsmarknaden försvårades av föräldraledighet och avbrott i SFI-studierna då man bland annat tappade kontinuiteten i sin språkinläring. De stöd som skulle kunna stötta språkinläringen och även samhällsdeltagandet utnyttjades inte utan man blev kulturellt isolerad inom sin grupp.

De grupper man ville nå från Familjecentralen och Öppna förskolan såg inte verksamhetens arbete med att både ge råd och stöd i föräldrarollen samt att främja språkutveckling och ge barn, och föräldrar, stöd i barnens kunskapsutveckling. Istället fanns det en misstänksamhet mot Familjecentralens verksamhet då många nyanlända hade en negativ bild av Socialförvaltningen och myndighets-Sverige. Till exempel upplevde sig många ifrågasatta i sin föräldraroll. Utredningar och placeringar av barn inom flyktinggrupperna hade befäst en stigmatiserad bild av både socialtjänstens och skolans arbete och som fjärrmat gruppen från positiva möten som är språkutvecklande och stöttande; likt till exempel Familjecentralens arbete.

När dessa sammanhang började analyseras blev bilden att en positivare inställning till exempelvis Familjecentralens arbete inte förändras på individnivå utan att ett positivt påverkansarbete var tvunget att ske och befästas på gruppnivå då invandrargrupperna i viss mån kontrollerar hela gruppens deltagande.

Syfte, mål, genomförande och resultat

Syfte

- Nå de kvinnor som är föräldralediga och därför missar den vanliga SFI:n.
- Avdramatisera Familjecentralens roll som myndighet.
- Skapa en naturlig mötesplats för att träffa andra föräldrar som har flyttat till Sverige från ett annat land men även föräldrar som är födda i Sverige.
- Lyfta fram kuratorsrollen på Familjecentralen som en resurs och inte ett hot.

Mål

- Minst 25 kvinnor i huvudsak från Somalia och Syrien med hemmavarande barn i ålder 0-6 år ska ha deltagit mer frekvent i den Öppna förskolans verksamhet under sin föräldraledighet.

Förväntade effekter

- Utlandsfödda kvinnor ska i större utsträckning få dela sitt och svenskfödda kvinnors föräldraskap för en mer naturlig integration.
- Insatsen ska på sikt underlätta deltagande i föräldramöten etcetera i skola och föreningsliv.
- Deltagandet i insatserna ska tydligt ses i form av ett bibehållet alternativt utvecklat språk.

Genomförande

Då grundtanken var att påverkansarbetet var tvunget att ske på gruppnivå så bjöds Somaliska föreningen och Internationella Vänner in som samarbetspartners i projektet. Projekttiden inleddes därefter med informationsarbete och möten med kontaktpersoner och nyckelpersoner i de olika språkgrupperna. Civilsamhällets kontaktnät användes som dörröppnare och informationsmaterial på somaliska och arabiska togs fram och trycktes upp. Språkresurser/brobyggare med somaliska och arabiska som språk anställdes på cirka 20%. Samt en SFI-resurs anställdes på timmar. Alla dessa steg togs för att skapa legitimitet för att Familjecentralen själva i nästa skede skulle kunna ge information till grupperna och också motivera deltagande.

SFI-resursens uppgift var att testa språknivån men också tillföra adekvata språkliga instrument för att möta gruppernas behov. Dock var inte uppgiften att lära ut 'SFI' utan att finnas med som en språklig resurs utifrån ett lärandeperspektiv. Målet med projektet har inte varit att ersätta kommunens ordinarie SFI-undervisningen utan att pedagogiskt ta ansats i att det vardagliga motiverar mer till språkinläring än den undervisning som bedrivs traditionellt. Språkresurserna/brobyggarna har varit med för att förstärka effekterna av lärandet, bygga broar mellan språken och säkerställer att vi uppnår en ömsesidig förståelse. Vi ville också avdramatisera den pedagogiska situationen med det mellanmänniska mötet. Det är alltså samtalet som egentligen har varit det viktiga. Det är så vi har skapat delaktighet, utifrån tesen att utbilda är en maktposition och att samtala är en demokratiposition.

Från oktober 2018 började deltagare att bjudas in en gång i veckan till en riktad grupp på Öppna förskolan. I början av varje träff, som legat på samma tid som ordinarie verksamhet, har alla besökare till Öppna förskolan fikat tillsammans. Efteråt har deltagarna, en SFI-resurs samt en somalisktalande och en arabisktalande språkstödjare, tränat på svenska språket, umgåtts och lärt sig mer om Sverige. Språklektionerna har anpassats efter besökarnas önskemål utifrån följande teman:

- Kvinnohälsövård

- Barnhälsovård
- Föräldrastöd
- Tandhälsa
- Handläggare från barnomsorgen
- Högtider
- NTF
- ICDP
- Biblioteket

Sagens kraft på både hemspråk och svenska är ett annat instrument som använts i verksamheten. Föräldrarna har ofta lånat hem så kallade ”tvillingböcker”, det vill säga böcker som finns på både svenska och hemspråket på samma sida. Detta blir en träning av både svenskan och hemspråket, vilket även främjar även barnens språkutveckling samt samspelet mellan förälder och barn.

Någonstans i början av projektet så började även tankar att formuleras kring föräldragrupper som använde sig av brobyggarna för att få legitimitet. Tankarna här var att även lyfta fram kuratorsrollen på Familjecentralen då de här grupperna inte deltog i varken föräldragrupper eller använde kuratorsstöd i sin föräldraroll i samma utsträcknings som andra grupper. En grupp somaliska kvinnor uttryckte intresse att prova på en ’mamma-grupp’. Samma metod valdes som för övriga föräldragrupper på Familjecentralen, Vägledande samspel, ICDP (se bilaga) och träffarna har hållits i Somaliska kvinnoförningens lokal. Även barnkonventionen har legat till grund vid träffarna. Från början var träffarna två timmar, en gång i veckan för att under hösten 2019 glesas ut och istället varit en gång varannan vecka. Alla träffar har börjat med en gemensam fika för att för att få möjlighet att höra hur alla haft det sedan förra träffen. Målet med träffarna, och till stor del också för projektet, har varit att diskutera föräldraskap i Somalia/Sverige. Men målet med ICDP är att följa föräldrarnas behov, att inte styra för mycket utan bara vägleda in på teman. Detta har gjort att det ofta landade i teman som berör gruppens vardagliga liv, till exempel tankar om socialtjänsten, polisens arbete och bekymmer i skolan.

Under hela genomförandet har följsamhet mot deltagarna följt som en röd tråd. Samtalen har varit utgångspunkten och samtalen har fått ett socialt innehåll. Det har varit fokus på interaktioner och relationer men samtidigt blivit/ varit ett lärande av språk. Det har skapat en naturlig väg till diskussioner om vardagssysslor, barnens omsorg, föräldrarollen, jämlikhet, demokrati, delaktighet, hälsa och livsstil.

Kurators arbetstid på Familjecentralen har kunnat utökas genom finansiering av projektet. Och den rollen har därför också haft utrymme i sin tjänst att jobba med att omvärldsbevaka aktuella föreläsningar, forskning samt hur andra kringliggande kommuner arbetar med integration.

Dokumentation

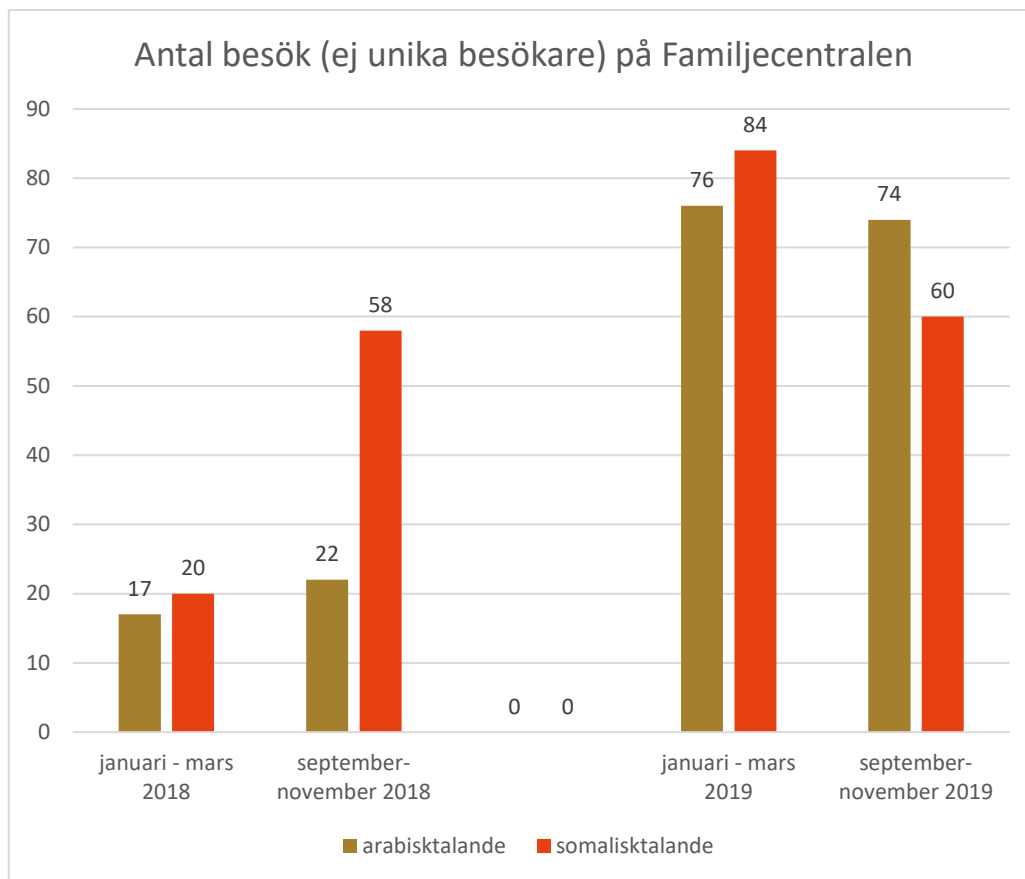
En fotograf har följt hela projektet vilket kommer summeras genom ”Storytelling”, en film vid avslutningskonferensen.

Projektet har också dokumenteras i ’gyllene ögonblick’ och lärdomar under hela tiden.

Resultat

Antal besök innan projektet startade visas i kolumnen januari till mars 2018. I september 2018 började sedan projektet och vi kunde se en viss ökning i den arabisktalande gruppen och en nästa 200% ökning i den somaliska gruppen.

Under första delen av 2019 ökar bägge grupperna ytterligare. För att sedan sjunka något under senare delen av 2019. Vi återkommer under del 5 ’Styrkor och lärdomar’ med en teori till varför den arabisktalande gruppen ökade så knappt under första delen av projektet. Den minskade andelen somalisktalande i projektets sista del beror på att många av de kvinnor som var frekventa deltagare tidigare började på den ordinarie kommunala SFI-undervisningen.

Så målsättningen att minst 25 kvinnor i huvudsak från Somalia och Syrien ska delta mer frekvent i Öppna förskolans verksamhet har uppnåtts mer än väl.

Att utlands- och svenskfödda kvinnor ska få dela sitt föräldraskap i större utsträckning för en mer naturlig integration tänker vi uppnåtts genom de gemensamma fikapauserna som man startat upp varje träff i projektet med. Det syns också i att de utlandsfödda kvinnorna även deltagit i den övriga verksamheten på Öppna förskolan i större utsträckning. Många kvinnor har också påbörjat den 'vanliga' kommunala SFI-undervisningen under projektets gång men ändå valt att besöka projektet.

Att följa upp språkutvecklingen med ett ingångs- och ett utgångsvärde visade sig svårare än förväntat. Ingångsvärdet var inga problem men oftast visste man inte när sista gången för kvinnan i fråga var och kunde då inte mäta ett utgångsvärde för att få utvecklingen. Dock har en uppföljning på de som påbörjat den kommunala ordinarie SFI-undervisningen visat att minst en person har fått hoppa över en klass på SFI då de genom projektet redan lärt sig så mycket svenska.

Den förväntade effekten att insatsen på sikt ska underlätta deltagande i föräldramöten etcetera i skola och föreningsliv återstår att se.

Projektorganisation

Arbetsgrupp

- Kurator
- Förskolepedagog från Öppna förskolan
- Brobyggare
- SFI-resurs
- Flyktinghandläggare
- Projektledare från Arbetsmarknadsenheten

Arbetsgruppen har träffats första måndagen i varje månad i 1-2 timmar beroende på i vilken fas projektet har befunnits i. Under dessa träffar har de praktiska delarna av projektet diskuterats. Till exempel den somaliska föräldragruppen, transporter, olika teman som önskats med mera.

Ett par gånger per termin har även en styrgrupp träffats för att besluta kring mer strukturella frågor.

Styrgrupp

- Områdeschef för Arbetsmarknadsenheten
- Projektledare från Arbetsmarknadsenheten
- Flyktinghandläggare
- Kurator
- Chef öppenvården IFO
- Chef förskoleverksamheten
- Representant från Internationella vänner
- Rektor för SFI

Projektledaren, flyktinghandläggaren och kuratorn har deltagit i både arbetsgruppen och styrgruppen under hela projekttiden. Detta för att fånga upp saker på olika nivåer i organisationen och förstärka förankringen mellan arbetsgrupp och styrgrupp.

En gång per termin har även ett stormöte hållits med hela arbetsgruppen och styrgruppen gemensamt för att planera uppstart och avslutningskonferens gemensamt.

Styrkor och lärdomar

Styrkor

Vikten av språkstödjarna/brobyggarna kan inte understrykas nog. De har varit en länk in i grupperna och bidragit med kulturkompetens. Det har skapat ett förtroende och en legitimitet som gjort att mötet blivit avdramatiserat. Deras närvaro har möjliggjort att bland annat kuratorsrollen nu kunnat bli en resurs istället för ett hot. De har också öppnat upp och möjliggjort den somaliska riktade föräldragruppen. Brobyggarna möter även kvinnorna/familjerna på fritiden i olika sammanhang och har även där kunnat fånga upp tankar, idéer och problemställningar.

Projektet sammanträffade även med ett annat projekt som Öppna förskolan deltog i; "Riktade insatser" från Skolverket. Dessa två projekt har naturligt flätats samma och gjort att språkstödjarna även har kunnat följa

med familjerna in i förskolan när det varit dags för inskolning samt kunnat stötta med språket vid besök på KHV och BHV. Även pedagogerna på Öppna förskola har blivit en viktig länk in i förskolan där förskolans personal har kunnat kontakta pedagogerna på Öppna förskolan inför förskolestarten för ett barn. De har även kunnat prata om förskolan med föräldrarna och upplevelsen är, även om ej dokumenterad ännu, att fler barn som har föräldrar med utländsk härkomst nu har ansökt om barnomsorg. Detta ses som mycket positivt då tidig språkutveckling ger möjlighet för barnen att både äga sitt modersmål och kunna prata sitt nya språk utan brytning vilket kanske i viss mån ytterligare förstärker integrationsprocessen och minskar kulturell stigmatisering för andra generationens barn födda i Sverige.

Flera av kvinnorna som deltagit i projektet har även börjat att delta i den övriga verksamheten på Öppna förskolan, många stannar kvar hela eftermiddagen efter det att projektdelen av verksamheten är slut. Många av kvinnorna som deltagit i projektet och som sen kommit igång i olika typer av sysselsättning besöker fortfarande Familjecentralen på sina raster eller efter avslutad aktivitet. Både med och utan barn. Familjecentralen har blivit den mötesplats och plats för stöd och råd som projektet hade intention till.

Inom projektet ”Riktade insatser” har även handläggarna på BUN gjort en lathund till föräldrarna gällande hur man ansöker om barnomsorg som också kunnat användas i detta projekt.

Den interna samverkan i kommunen är en annan del som påverkats positivt av projektet. Med bättre kunskap om varandras kompetenser och områden kan samverkan blomstra och användas till att lyfta både människor, intern och externt, och verksamheter. Det har bland annat lett till att individer snabbare kunnat få råd och stöttning till rätt instans i kommunen. Det har gått att fånga upp stort som smått. Till exempel så har kuratorerna på Familjecentralen genom projektet haft möjlighet att vara med på träffarna på Öppna förskolan och prata om föräldraskap och socialtjänstens arbete. Vilket har gjort att det inte längre varit så skrämmande att som förälder eller familj bli vidare slussad till enskilda samtal med kuratorerna. Som i sin tur sedan har kunnat slussa vidare till andra myndighetskontakter och liknande. Sammantaget har det lett till, både från verksamheterna och deltagarna, ett upplevt uppsving i förtroendet för socialtjänsten. En tilltro till att stöd kan vara något positivt helt enkelt.

Det är också värt att lyfta att Familjecentralen, som redan upplevde att de hade ett välutvecklat samarbete mellan kuratorer och pedagoger, upplever att det samarbetet fördjupats ytterligare och speglas även i övrig verksamhet på Familjecentralen.

Till sist så hade det heller inte gått att genomföra projektet i den här utsträckningen om inte idén varit förankrad uppåt. Cheferna har prioriterat styrgruppsmötena och visat att det här är viktigt, detta ska vi prioritera och jobba med. Det är också viktigt utifrån att medarbetarna har behövt förlägga en del arbetstid på kvällstid för att kunna genomföra den riktade föräldragruppen. En intranätsgrupp kopplades även till projektet som har möjliggjort att ha samlat projektmaterial, minnesanteckningar och annat på ett och samma ställe även om det har varit olika förvaltningar. Det har varit viktigt utifrån informationsdelning och delaktighet.

Lärdomar

Lokal förankring och språkkompetens

Språkstödarna har, som även tidigare har lyfts, varit den största framgångsfaktorerna för att projektet har lyckats i sin ansats. Men en lärdom har varit att det är inte bara ’vem som helst’ som kan bli språkstödare i ett sådant här projekt utan att det verkligen är en brobyggare som krävs. Tyngden ligger alltså inte i att det är en individ som är tvåspråkig, har kulturkompetens och är, enligt vår mening, integrerad i samhället. Inför uppstart höll projektledningen samtal med Somaliska föreningen och andra kopplade till den somaliska gruppen för att hitta den person som dels var tvåspråkig, hade kulturkompetens och en förankring i det svenska samhället, men som också hade en förankring och var respekterad i den somaliska gruppen – av både män och kvinnor. Den person som så att säga ’hade gruppens öra’. Det var så den somaliska brobyggaren rekryterades.

I den arabisktalande gruppen hade projektledningen och arbetsgruppen sämre ingångar. Det är inte en lika etablerad grupp som den somaliska i Vaggeryd. Här rekryterades en yngre kvinna som inte ännu hade egna barn. Hon var rätt person på alla sätt, utbildad och en fantastisk personlighet. Helt rätt för uppdraget på papper. Under första hösten och i början av 2019 så uteblev dock den arabiska gruppen nästan helt och arbetsgruppen funderade och analyserade orsaker till detta utan att riktigt kunna sätta finger på vad som inte fungerade. Efter ett naturligt avbrott där den arabiska språkstödaren slutade så rekryterades en ny arabisktalande kvinna. Hon var lite äldre, hade egna barn och jobbade som förskollärare på en förskola i kommunen. Helt plötsligt så kom den arabisktalande gruppen också till projektet. Analysen blev att den nya språkstödaren också var en brobyggare. Hon hade lokal förankring på ett helt annat sätt, en annan ställning i gruppen eftersom hon hade egna barn och på det viset hade fler kontakter med andra föräldrar i den arabisktalande gruppen.

Brobyggarna har vid olika tillfällen 'lett in' föräldrarna vid handen. Hämtat dem med bil när de själva har varit på väg till jobbet och om det varit glest vid fikabordet någon dag så har de ringt hem och påmint.

Logistik

I början av projektet var det flera av föräldrarna som inte kunde komma på grund av otillräckliga tåg- och bussförbindelser. Det ordnades då en minibuss, i samarbete med den kommunala flyktingmottagningen som redan hade bilbarnstolar, som hämtade upp deltagare samt körde hem dem efter avslut. Bussen har av logistiska skäl inte kunnat köras under hela perioden men frågan väcktes att en post som skulle täcka kostnad för busskort/transport till deltagare skulle ha tagits med i budgetarbetet. Projektet har även besökts av asylsökande som inte har några ekonomiska medel att täcka buss/tågstnader på egen hand.

Föräldragruppen

Då det redan fanns en somalisk kvinnoförening i kommunen var det en bra ingång till att starta en riktad föräldragrupp. Tyvärr har projektet inte märkt att starta en likadan grupp för den arabiska gruppen. För kuratorerna, förskolepedagogerna och brobyggarna har föräldragruppen varit ett extra åtagande vid sidan om ordinarie arbetsuppgifter. Som nämnts ovan användes 'Vägledande samspel', ICDP, som grund i föräldragruppen. Det har dock inte gått att följa det program som förberetts utifrån ICDP då samtalsledarna fångat upp att det har varit andra områden som varit viktigare för deltagarna att diskutera. Upplevelsen har ändå varit att träffarna varit givande och det är även feedbacken från deltagarna. Bedömningen som gjorts här har varit att det har varit mer betydelsefullt att visa följsamhet med föräldrarna än att följa ICDP mallen. På grund av detta så börjades även andra professioner att bjudas in till träffarna. Aktörer som besökt träffarna har varit representanter för socialtjänsten och skolan, polisen och SFI-lärare. Den somaliska brobyggaren har även varit en aktiv deltagare i alla träffarna.

Det projektet tar med sig i det fortsatta arbetet här är att ett annat föräldrastödsprogram förmodligen hade fungerat bättre. ICDP har upplevts för fritt i sitt utförande och det har varit svårt att arbeta metodiskt med de olika dialogerna när det har varit andra bekymmer som upptagit föräldrarnas tankar. De har varit viktigare att möta deras behov i andra delar för att möjligen i en förlängning ha en traditionell ICDP-grupp. Inför fortsättningen kommer förmodligen Cope, som är mer manualstyrt, användas och formas för att bli mer riktat till föräldrar med utländsk bakgrund samtidigt som mer samhällsinformation ska införlivas.

Forskningsanknytning

Projektledningen var i ett tidigt skede i kontakt med både Linnéuniversitetet och Jönköping University med funderingar kring följeforskning. Tanken var att kanske några elever hade varit intresserade att centrera en C- eller D-uppsats kring projektet. Två studenter gjorde förfrågningar kring projektet men gick tyvärr inte vidare med uppslaget utan valde ett annat Länsstyrelsefinansierat projekt i länet som stämde bättre med deras tidsramar. De frågor projektet var intresserat av att få hjälp kring var bland annat (att eventuella studenter kunde välja någon frågeställning om de inte hade egna):

- Jämställdhetsintegrering i en annorlunda kontext. Hur utvärderar man om projektet varit lyckat?

- Hur kommunicerar man med slutna system? Gruppen (Somalier och Syrier). Avdramatisera familjecentralens roll som myndighet, som också kan uppfattas som slutet. Spegelbilder av varandra, dualism, motsatsförhållande. Hur upplever de oss? Vilka kan vara verktygen in? Vilka faktorer kan göra att man lyckas med ett motiveringsarbete? Vad är det som kan avdramatisera och om vi inte lyckas, vilka faktorer har spelat in?
- Interkulturell kommunikation. Hör de vad vi vill säga och förstår vi vad de sagt?
- Språkinläring. Vad lär man sig och hur lär man sig? Modern SFI-undervisning kontra samhällsinformation och vardagsutmaningar som lär plattform. Kunde inläringen följts upp på något annat sätt då detta inte riktigt fungerat i projektet?
- Projektet som ett lär-exempel med starkt fokus även på det som inte fungerar.

Projektledningen känner starkt att det är ett lyckat projekt som ses i besöksstatistiken, nivån på traditionell SFI som deltagarna sedan går vidare till och hur samverkan i kommunen stärkts. Det är dock svårt att visa svart på vitt och tiden räcker inte till för att göra djupdykningar i dessa ämnen.

Gyllene ögonblick

Från start har projektet samlat på gyllene ögonblick tillsammans.

- Ett exempel på det snabba stöd som kunnat erbjudas målgruppen inom ramen av projektet var en nyanländ kvinna från Syrien, utan några kontakter i kommunen, som kom till Öppna förskolan tillsammans med den arabisktalande språkstödjaren. Hon var uppgiven när hon kom men efter en snabb kontakt med kurator och pedagog fick hon stöd i de kontakter som hon behövde ta för att ordna upp sin situation. Hon gick nöjd därifrån. Tillfället efter var både kvinnans syster och svärmor med på Öppna förskolan.
- Flertalet föräldrar uppger, i olika verksamheter i kommunen, att de har fått en betydligt lugnare tillvaro efter att de fått information kring hur socialtjänsten och det svenska samhället fungerar. De har till exempel kunnat släppa sin oro att socialtjänsten närsomhelst kan knacka på dörren och ta deras barn.
- Den riktade somaliska föräldragruppen har lyckas övertala samtalsledarna och projektledarna om och om igen om att det 'bara' ska vara ytterligare två träffar till. Det finns alltid någon bra anledning till att inte avsluta gruppen som planerat. Vilket ändå måste ses som ett gott betyg och att gruppen fyller ett syfte.
- Citat från en samarbetspartner när de lyssnat på förskolepedagogernas berättelse om hur det jobbas i projektet "Jag skulle vilja jobba i er kommun!".
- "Det är så bra att det kommer så många besökare från andra kulturer för då blir det naturligt för våra barn att möta o leka med barn från andra länder". Sagt av svenskfödd deltagare.
- Tvillingböckerna har varit så populära att de oftast inte hittar tillbaka till projektet eller till biblioteket. Både ledningen i projektet och på biblioteket har tyckt att det är bättre att böckerna används hemma än att samla damm i bokhyllor.
- När projektet startade så användes den utrustning som redan fanns på Familjecentralen, till exempel möbler och whiteboard. Efter några veckor köptes det in 8 extra pallar. Efter ytterligare ett par veckor fick vi köpa in ytterligare pallar för att få sittplatser till alla som ville delta i SFI-delen.

Bilaga

Vägledande Samspel- ICDP (International Child Development Programme)

Vägledande samspel är ett sätt att förverkliga FN:s konvention om mänskliga rättigheter och då framförallt Barnkonventionen. I Sverige har ICDP introducerats av Stiftelsen ICDP Sweden sedan år 2000. Programmet går att anpassa från åldrarna 0-18 år och även utifrån ex föräldrar med adoptivbarn, familjehem eller omsorgsgivare i förskola/skola. Programmet är inriktat på att stärka omsorgsgivarens respektfulla bemötande. Programmet är hälsofrämjande och förebyggande och vänder sig generellt till alla föräldrar/omsorgsgivare. Grunden i Vägledande samspel är Huset med de tre dialogerna samt åtta teman för gott samspel.

Huset är uppbyggt utifrån tre dialoger, den känslomässiga, den meningskapande och den reglerande dialogen. Det är viktigt att börja bygga huset nerifrån. Att fokusera på det kärleksfulla bemötandet och att vara följsam med sitt barn, det är där anknypningen grundläggs. Barn lär sig bäst när de känner sig trygga och älskade. Om de är rädda för dem de ska lära av blir de mindre motiverade att försöka. Men i en atmosfär fylld av värme och känslomässig trygghet känner sig barnen trygga, även om de gör fel. När denna förtroendegivande miljö har skapats blir en positiv gränssättning möjlig - att hjälpa sitt barn att reglera sig själv, att stå ut med och hantera starka känslor. I familjer där det är mycket konflikter är huset ofta vänt upp och ner, mest fokus ligger på gränssättningen och mindre på den trygga basen.

Uppgiften som vägledare är inte att ge instruktioner om hur man ska förhålla sig i olika situationer, utan att hjälpa omsorgsgivaren att få tillit till sin egen förmåga och erfarenhet. Att skapa förutsättningar för omsorgsgivarens lyhördhet så att denne utvecklar en positiv, empatisk och engagerad hållning till barnet. Målsättningen med kursen är att förbättra omsorgsgivarens förhållande till barnet enligt teman och dialoger. Det senare sker genom en process där omsorgsgivaren är aktiv och delar sin erfarenhet i grupp.